

Про стан організації роботи зі зверненнями громадян в Антимонопольному комітеті України в першому півріччі 2026 року

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель.

Статтею 5 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначено, що Антимонопольний комітет України здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів, а щодо розгляду та вирішення справ про надання дозволів та висновків на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання – також з урахуванням вимог Закону України «Про адміністративну процедуру».

Згідно із частиною п'ятою статті 6 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України і його територіальні відділення становлять систему органів Антимонопольного комітету України, яку очолює Голова Комітету.

У статті 12 Закону України «Про звернення громадян» зазначено, що дія цього Закону не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, встановлений, зокрема, законодавством про захист економічної конкуренції.

Отже, органи Антимонопольного комітету України розглядають звернення громадян з урахуванням норм статті 12 Закону України «Про звернення громадян», законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції» тощо.

Протягом першого півріччя 2026 року до Комітету та його міжобласних територіальних відділень надійшло 1203 звернення громадян, з них:

- безпосередньо від громадян – 1095 звернень (91,02 відсотка), зокрема, поштою (електронною поштою) – 1059 звернень (88,03 відсотка), за допомогою засобів телефонного зв'язку – 17 звернень (1,41 відсотка), з використанням інтернету – 9 звернень (0,75 відсотка) та 10 звернень під час особистого прийому (0,83 відсотка);
- через органи влади – 7 звернень (0,58 відсотка), з них 3 (0,25 відсотка) від Кабінету Міністрів України;
- від інших органів, установ, організацій – 101 звернення (8,40 відсотка від загальної кількості звернень).

Кількість колективних звернень громадян, що надійшли до Комітету та його міжобласних територіальних відділень, становить 39 одиниць або 3,24 відсотка від загальної кількості.

З урахуванням колективних звернень до Комітету та його міжобласних територіальних відділень протягом першого півріччя 2026 року звернулося 2679 осіб.

Аналізуючи структуру звернень громадян, які надійшли до Комітету та його міжобласних територіальних відділень, слід зазначити, що більшу частину, а саме 753 звернення (62,59 відсотка), становлять скарги. У вигляді заяв та клопотань до органів Комітету надійшло 450 звернень (37,41 відсотка).

Керівництво Комітету тримає на особистому контролі розгляд звернень громадян. Приділяється особлива увага вирішенню проблем, з якими звертаються, зокрема, учасники війни, ветерани військової служби та праці, особи з інвалідністю, громадяни, які потерпіли від Чорнобильської катастрофи, багатодітні сім'ї, саодинокі матері та інші громадяни, які потребують соціального захисту й підтримки.

Протягом звітного періоду до Комітету та його міжобласних територіальних відділень за категоріями авторів звернень надійшло: 16 звернень (1,33 відсотка від загальної кількості звернень) від учасників війни, бойових дій, ветеранів військової служби; 11 звернень (0,91 відсотка) від дітей війни, осіб з інвалідністю внаслідок війни; 13 звернень (1,08 відсотка) від ветеранів праці, Героїв Соціалістичної Праці; 42 звернення (3,49 відсотка) від осіб з інвалідністю II-III групи, дітей з інвалідністю; 18 звернень (1,50 відсотка) від саодиноких матерів, матерів-героїнь та багатодітних сімей; 8 звернень (0,67 відсотка) від осіб, що потерпіли від Чорнобильської катастрофи, учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; 1095 звернень (91,02 відсотка) від інших категорій осіб, у тому числі 2 звернення (0,17 відсотка) від внутрішньо переміщених осіб та 9 звернень (0,75 відсотка) від дітей.

За соціальним станом авторів звернень до Комітету та його міжобласних територіальних відділень надходили звернення від: пенсіонерів, у тому числі із числа військовослужбовців – 55 звернень (4,57 відсотка); робітників та селян – 107 звернень (8,90 відсотка); працівників бюджетної сфери, державних службовців – 25 звернень (2,08 відсотка); військовослужбовців – 14 звернень (1,16 відсотка); підприємців – 24 звернення (2 відсотки); безробітних, учнів, студентів – 68 звернень (5,65 відсотка); особи, що позбавлена волі / особи, воля якої обмежена – 1 звернення (0,08 відсотка); журналістів – 3 звернення (0,25 відсотка); громадян з іншими соціальними станами – 906 звернень (75,31 відсотка).

На жаль, у зверненнях громадяни нечасто повідомляють про свій соціально-професійний стан, тому визначити його достеменно не вбачається можливим.

Більшість питань, з якими громадяни зверталися до Комітету та його міжобласних територіальних відділень, стосувалися, зокрема, комунального господарства – 569 звернень (47,30 відсотка від загальної кількості звернень); економічної, цінової, інвестиційної, зовнішньоекономічної, регіональної політики та будівництва, підприємництва – 212 звернень (17,62 відсотка); транспорту і зв'язку – 105 звернень (8,73 відсотка); діяльності підприємств та установ – 47 звернень (3,91 відсотка); інших питань – 270 звернень (22,44 відсотка).

За результатами аналізу стану розгляду звернень громадян у першому півріччі 2026 року встановлено, що Комітет та його міжобласні територіальні відділення із загальної кількості (1203) звернень громадян:

- надали роз'яснення, потрібну інформацію та позитивно вирішили питання, з якими зверталися громадяни, у 649 випадках (53,95 відсотка від загальної кількості звернень);
- відмовили в задоволенні звернення в 1 випадку (0,08 відсотка);
- звернення переслали за належністю відповідно до статті 7 Закону України «Про звернення громадян» у 532 випадках (44,22 відсотка);
- 1 звернення (0,08 відсотка) повернули авторам відповідно до статей 5 і 7 Закону України «Про звернення громадян»;
- 2 звернення (0,17 відсотка) не підлягали розгляду відповідно до статей 8 і 17 Закону України «Про звернення громадян».

Наприкінці першого півріччя 2026 року на стадії розгляду (вирішення) у Комітеті та його міжобласних територіальних відділеннях перебуває 18 звернень громадян, що становить 1,50 відсотка від загальної кількості звернень.

За результатами співпраці Антимонопольного комітету України з державною установою «Урядовий контактний центр» у першому півріччі 2026 року опрацьовано 105 звернень громадян, що становило 8,73 відсотка від загальної кількості звернень.

Зусилля працівників Комітету та його міжобласних територіальних відділень зосереджені на забезпеченні кваліфікованого, неупередженого, об'єктивного розгляду звернень громадян, своєчасному вирішенні порушених питань, задоволенні законних вимог та спрямовані на поновлення прав заявників і запобігання негативним проявам, що хвилюють громадськість. Як у Комітеті, так і в його міжобласних територіальних відділеннях визначено структурні підрозділи або особи, які здійснюють облік звернень громадян і контроль за дотриманням строків їх розгляду.

Основним завданням Комітету відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органами Комітету здійснюється державний контроль, зокрема, за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції. Повноваження Комітету визначені у статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України».

Частина звернень громадян, що надходили до Комітету та його міжобласних територіальних відділень у першому півріччі 2026 року, стосувалася питань, які не належать до їхніх повноважень, зокрема, щодо:

- підвищення цін на пальне в мережах автозаправних станцій;
- підвищення вартості послуг заряджання електроавтомобілів;
- нарахування боргів за електричну енергію;
- відсутності електропостачання;
- здійснення нарахування плати за послугу з постачання теплової енергії з урахуванням місць загального користування, які фактично не опалюються;
- надання роз'яснень стосовно питань, пов'язаних з нарахуванням за спожитий газ;
- неправомірного нарахування боргу за спожитий газ;
- неправомірних нарахувань за послуги з розподілу природного газу;
- незадовільного стану теплозабезпечення, газопостачання та графіків обмеження електроенергії;
- реприватизації ТЕЦ;
- плати за абонентське обслуговування з водопостачання та водовідведення та підстав для підвищення його розміру;
- неналежного надання житлово-комунальних послуг;
- підвищення цін на лікарські засоби, продукти харчування, товари першої необхідності;
- умов надання послуг мобільного зв'язку операторами рухомого (мобільного) зв'язку;
- запровадження АТ «Укрзалізниця» плати за послуги (комісійний збір) з оформлення приміських квитків;
- неможливості відмовитися від купівлі постільної білизни під час автоматичного викупу залізничних квитків в офіційному застосунку АТ «Укрзалізниця»;
- неправомірних дій банків, порушення Закону України «Про банки і банківську діяльність»;
- умов та якості надання послуг поштового зв'язку;
- порушення законодавства про захист прав споживачів, зокрема, щодо введення споживачів в оману, продажу фальсифікованих, неякісних товарів, що не відповідають заявленим характеристикам;
- надання роз'яснень законодавства у сфері публічних закупівель під час проведення процедур закупівель;
- перевірки / моніторингу публічних закупівель поза межами розгляду скарг відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі»;
- питань ефективного, законного, цільового, результативного

використання державних фінансових ресурсів, зокрема під час проведення процедур закупівель;

- порушення вимог антикорупційного законодавства, питання щодо корупційних схем та корупційних ризиків;
- вчинення кримінального правопорушення, шахрайства;
- формування державної політики у сфері мобілізації, проходження військової служби, необхідності внесення змін до законодавства, виявлення правопорушень, пов'язаних з ухиленням від виконання військового обов'язку, контролю за перетином державного кордону та протидії його незаконному перетину, забезпечення державної безпеки та протидії ворожій діяльності, а також щодо інших питань.

Органи Антимонопольного комітету України не наділені повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції. Звернення з питань, що не належать до повноважень органів Комітету, зазвичай пересилалися до відповідних органів виконавчої влади для розгляду за належністю згідно з вимогами статті 7 Закону України «Про звернення громадян».

Найчастіше звернення громадян, що належать до найбільш незахищених верств населення (пенсіонери, інваліди), стосувалися підвищення цін і тарифів. Повноваження Комітету у сфері цін та ціноутворення обмежуються оцінкою дій учасників ринків на відповідність конкурентному законодавству.

Зокрема, Комітет розглядає питання обґрунтованості ціни в разі наявності зловживання (монопольним) домінуючим становищем на ринку або антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання. Тобто не будь-яке підвищення ціни є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Найпоширенішими «ціновими» порушеннями у сфері конкурентного законодавства є зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку або антиконкурентні дії суб'єктів господарювання (пункти 1, 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

При цьому важливим фактором під час доведення вчинення вказаних порушень є аналіз кон'юнктури ринку, а саме, чи були об'єктивні фактори (причини) для вчинення таких дій (бездіяльності).

Зазвичай до переліку таких об'єктивних факторів належать зміни на ринку, які мають істотний вплив на ціноутворення і на які не може впливати безпосередньо суб'єкт господарювання – потенційний порушник.

На сьогодні основною причиною, що має вплив на всі без винятку товарні ринки України, є повномасштабна військова агресія РФ проти України. Порушення та втрата виробничих потужностей, зміна логістичних маршрутів, зростання цін на паливо, здорожчання сировини для виробництва товару, збільшення курсу долара та євро – все це впливає на ціни на товари.

При цьому такі фактори можуть мати як глобальний, так і локальний характер.

Тому для виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції потрібно широко аналізувати всі фактори впливу на цінову поведінку суб'єктів господарювання.

Згідно зі статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вказаний Закон регулює відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання, суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, зі споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.

Закон України «Про захист прав споживачів» регулює відносини між споживачами товарів, робіт і послуг та виробниками і продавцями товарів, виконавцями робіт і надавачами послуг різних форм власності, встановлює права споживачів, а також визначає механізм їх захисту та основи реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів.

Згідно зі статтею 5 Закону України «Про захист прав споживачів» захист прав споживачів здійснюють центральний орган виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту прав споживачів, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, місцеві державні адміністрації, інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування згідно із законом, а також суди.

Відповідно до пункту 3 Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 вересня 2015 року № 667 (із змінами) (далі – Положення), одним з основних завдань Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба) є державний нагляд (контроль) за дотриманням законодавства про захист прав споживачів.

Згідно з підпунктом 6 пункту 4 Положення Держпродспоживслужба відповідно до покладених на неї завдань у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства про захист прав споживачів, зокрема:

- перевіряє додержання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері торгівлі і послуг, вимог законодавства про захист прав споживачів, а також правил торгівлі та надання послуг;

- накладає на суб'єктів господарювання сфери торгівлі і послуг, у тому числі ресторанного господарства, стягнення за порушення законодавства про захист прав споживачів.

Тобто звернення, що стосувалися порушень прав споживачів, пересилалися за належністю до Держпродспоживслужби.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), є колегіальним органом, що здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

На НКРЕКП покладається, зокрема:

- контроль за виконанням операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем, іншими суб'єктами ринків електричної енергії і природного газу, а у відповідних випадках – власниками систем їхніх зобов'язань відповідно до закону (пункт 5 частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»);

- контроль за додержанням ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вжиття заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов (пункт 11 частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»);

- забезпечення захисту прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів НКРЕКП (пункт 14 частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»).

Тобто до повноважень НКРЕКП належить розгляд звернень громадян із питань захисту прав та законних інтересів споживачів, зокрема у сферах енергетики.

Разом із цим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 609 «Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (із змінами) місцеві державні адміністрації є органами ліцензування певних видів господарської діяльності, зокрема у сфері постачання теплової енергії, централізованого водопостачання та водовідведення.

Відповідно до пункту 1.4 глави 1 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 22.03.2017 № 308 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання» (із змінами), обласні та Київська міська державні адміністрації здійснюють ліцензування господарської діяльності з постачання теплової енергії суб'єктів господарювання у разі, якщо суб'єкт господарювання здійснює (планує здійснювати) постачання теплової енергії на території відповідної області України (території міста Київ).

Тобто питання ліцензування, переоформлення ліцензії та контролю за діяльністю ліцензіата в частині виконання ліцензійних вимог з постачання теплової енергії належать до повноважень місцевих державних адміністрацій.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про Фонд державного майна України» Фонд державного майна України є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Згідно з пунктом 5 частини першої статті 4 Закону України «Про Фонд державного майна України» до основних завдань Фонду державного майна України належать, зокрема:

- здійснення контролю у сфері організації та проведення приватизації державного майна, відчуження державного майна у випадках, встановлених законодавством, передачі державного майна в оренду та користування;
- повернення у державну власність державного майна, що було приватизоване, відчужене або вибуло з державної власності з порушенням законодавства;
- управління корпоративними правами держави, які перебувають у сфері його управління.

Тобто питання щодо реприватизації ТЕЦ належить до повноважень Фонду державного майна України.

Відповідно до норм Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» державне регулювання, а також державний нагляд (контроль) щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема у сферах електронних комунікацій і надання послуг поштового зв'язку, здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК).

До повноважень НКЕК належить вжиття передбачених законом заходів захисту прав споживачів, зокрема, розгляд, аналіз та узагальнення звернень і пропозицій споживачів з питань, що належать до її компетенції, вжиття за результатами їх розгляду заходів реагування.

Тобто питання умов та якості надання послуг мобільного зв'язку, поштового зв'язку тощо належать до повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку.

Відповідно до частини сьомої статті 4 Закону України «Про залізничний транспорт» здійснення державного контролю, регулювання та нагляду за діяльністю залізничного транспорту загального користування проводяться Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту.

Відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство розвитку громад та територій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2015 № 460 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2022 № 1400), Міністерство розвитку громад та територій України (далі – Мінрозвитку) є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, у сфері залізничного транспорту.

Згідно з підпунктом 5 пункту 3 Положення про Міністерство розвитку громад та територій України основними завданнями Мінрозвитку є, зокрема, участь у межах повноважень, передбачених законом, у формуванні та забезпеченні реалізації державної тарифної політики.

Відповідно до підпункту 20 пункту 4 цього ж Положення Мінрозвитку відповідно до покладених на нього завдань затверджує, зокрема:

- порядок оформлення проїзних і перевізних документів, розрахункових і звітних документів під час здійснення продажу проїзних і перевізних документів на залізничному транспорті;
- правила перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу і вантажу, а також тварин, птиці та інших вантажів, що підлягають державному ветеринарно-санітарному контролю, залізничним транспортом.

Згідно з підпунктом 56 пункту 4 Положення про Міністерство розвитку громад та територій України Мінрозвитку відповідно до покладених на нього завдань, зокрема, здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління.

Тобто питання запровадження АТ «Укрзалізниця» додаткових платних послуг належать до повноважень Мінрозвитку.

Згідно з пунктом 36 частини першої статті 1 Закону України «Про публічні закупівлі» Уповноважений орган – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері публічних закупівель.

Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про публічні закупівлі» основними функціями Уповноваженого органу є, зокрема, надання узагальнених відповідей рекомендаційного характеру щодо застосування законодавства у сфері закупівель та безоплатних консультацій рекомендаційного характеру з питань закупівель на інформаційному ресурсі Уповноваженого органу.

Згідно з підпунктом 1 пункту 3 Положення про Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2025 року № 903 (зі змінами), Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України

відповідно до покладених на нього завдань забезпечує формування та реалізацію, зокрема, державної політики у сфері публічних закупівель.

Тобто надання роз'яснень законодавства у сфері публічних закупівель належить до повноважень Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України.

Статтею 2 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» визначено, зокрема, що головним завданням органу державного фінансового контролю є здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів. Державний фінансовий контроль забезпечується органом державного фінансового контролю через проведення державного фінансового аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» контроль за дотриманням законодавства у сфері закупівель здійснюється шляхом проведення моніторингу закупівлі в порядку, встановленому Законом України «Про публічні закупівлі», проведення перевірки закупівель, а також під час державного фінансового аудиту та інспектування.

Водночас відповідно до підпункту 3 пункту 3 Положення про Державну аудиторську службу України (далі – Держаудитслужба), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 № 43 (зі змінами), одним з основних завдань Держаудитслужби є здійснення державного фінансового контролю, спрямованого на оцінку ефективного, законного, цільового, результативного використання та збереження державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, досягнення економії бюджетних коштів. Згідно з пунктом 4 цього Положення Держаудитслужба відповідно до покладених на неї завдань реалізує державний фінансовий контроль через здійснення, зокрема, перевірок та моніторингу закупівель.

Тобто питання перевірки / моніторингу публічних закупівель, ефективного, законного, цільового, результативного використання державних фінансових ресурсів під час проведення процедур закупівель належать до повноважень Держаудитслужби.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про запобігання корупції» спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції – органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про запобігання корупції» Національне агентство з питань запобігання корупції є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.

Відповідно до пункту 6¹ частини першої статті 11 Закону України «Про запобігання корупції» до повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції належить здійснення моніторингу та контролю за

виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та порівняних до них осіб.

Тобто питання щодо корупційних схем та корупційних ризиків можуть належати до повноважень органів прокуратури, Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України, Національного агентства з питань запобігання корупції тощо залежно від суті порушених питань.

Питання щодо умов надання банківських послуг належать до компетенції Національного банку України.

Питання щодо забезпечення формування та реалізації державної політики з питань національної безпеки у війсьній сфері, сферах оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період, зокрема, щодо воєнної політики, військової кадрової політики тощо належать до компетенції Міністерства оборони України.

Питання вчинення кримінального правопорушення, шахрайства тощо належать до повноважень правоохоронних органів.

Також громадяни порушували у своїх зверненнях питання, які належать до компетенції Комітету та його міжобласних територіальних відділень. Такі звернення стосувалися, крім іншого, питань щодо:

- порушення суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, щодо картельної змови, зловживання монополієм (домінуючим) становищем, вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів тощо;
- порушення суб'єктами господарювання Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», зокрема, у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, неправомірного використання позначень (торговельної марки) тощо;
- надання інформації щодо роботи Комітету як органу оскарження відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», зокрема, про порушення замовниками законодавства під час проведення процедур закупівель, про надходження скарг на дії замовників під час проведення процедур закупівель;
- оскарження дій міжобласних територіальних відділень Комітету;
- проходження навчальної практики студентами вищих навчальних закладів у Комітеті;
- надання довідок про доходи тощо.

За результатами розгляду звернень громадянам надавалися відповідні роз'яснення, а також, зокрема, у разі наявності підтверджувальних документів та інших доказів, що можуть вказувати на ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, які мали або мають безпосередній та

негативний вплив на їхні права, пропонувалося звернутися до органів Комітету з відповідною заявою, оформленою згідно з вимогами пункту 2 розділу VI Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами).

Також Комітет у межах повноважень надавав вичерпні відповіді на питання, порушені у зверненнях громадян, зокрема на питання, які належать до компетенції Комітету як органу оскарження відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

У разі надходження до Комітету звернень громадян, у яких йдеться про недоліки в роботі міжобласних територіальних відділень Комітету, зокрема оскаржуються рішення, дії або бездіяльність, Комітет аналізує інформацію, зазначену в таких зверненнях, та інформацію від міжобласних територіальних відділень Комітету. За результатами аналізу відповідної інформації, якщо виявлені недоліки в роботі міжобласних територіальних відділень під час розгляду звернень громадян, то Комітет надає доручення відповідному міжобласному територіальному відділенню Комітету, зокрема, щодо здійснення додаткового дослідження на відповідність вимогам законодавства про захист економічної конкуренції; вжиття заходів, передбачених законодавством про захист економічної конкуренції, у разі виявлення ознак порушення цього законодавства.

При цьому слід зазначити, що за результатами розгляду їхніх звернень громадяни висловлюють Комітету подяки, зокрема, до Комітету надійшов лист-подяка, у якому громадянин висловив свою вдячність за детальний, професійний та змістовний розгляд звернення, а також за надані роз'яснення щодо правових аспектів з порушеного питання.

Заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розглядаються органами Комітету, а в разі доведення громадянами, що дії відповідачів містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, органи Комітету надають рекомендації за результатами розгляду заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розпочинають справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції тощо.

До прикладу можна навести розгляд таких заяв громадян про порушення законодавства про захист економічної конкуренції:

1) заява громадянки про наявність, на її думку, у діях приватного акціонерного товариства «Фармацевтична фірма «Дарниця» (далі – ПрАТ «ФФ «Дарниця») ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

За результатом розгляду цієї заяви Комітетом розпочато розгляд справи

№ 127-26.4/80-26 за ознаками вчинення ПрАТ «ФФ «Дарниця» порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»;

2) заява громадянина про наявність, на його думку, у діях товариства з обмеженою відповідальністю «МАКЛЕОДС ФАРМАСЬЮТИКАЛЗ ЛІМІТЕД» (далі – ТОВ «МАКЛЕОДС ФАРМАСЬЮТИКАЛЗ ЛІМІТЕД») ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

За результатом розгляду цієї заяви Комітетом розпочато розгляд справи № 127-26.4/118-26 за ознаками вчинення ТОВ «МАКЛЕОДС ФАРМАСЬЮТИКАЛЗ ЛІМІТЕД» порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Приклади розгляду міжобласними територіальними відділеннями Комітету заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, які громадяни надсилали до органів Комітету:

Північне міжобласне територіальне відділення Комітету розглянуло питання щодо правомірності дій Киїнської сільської ради Чернігівської області, ФОП Нікітенка В.В. та КП «Киїнське» у вигляді створення умов, за яких споживач вимушений двічі сплачувати вказаним суб'єктам господарювання за одну послугу – вивезення побутових відходів.

Північним міжобласним територіальним відділенням Комітету розглянуто справу № 181/60/238-рп/к.25, розпочату у зв'язку з наявністю в діях Киїнської сільської ради Чернігівської області ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що призвели до обмеження конкуренції на ринку послуг з поводження з побутовими відходами (наразі – послуг із збирання та перевезення побутових відходів) в територіальних межах Киїнської територіальної громади.

За результатами розгляду справи № 181/60/238-рп/к.25 адміністративною колегією Північного міжобласного територіального відділення Комітету прийнято рішення від 12.03.2026 № 60/14-р/к згідно з яким:

1) дії Киїнської сільської ради Чернігівської області, які полягають в односторонньому розірванні (відмові від) укладеного з ФОП Нікітенком В.В. договору на надання послуг з поводження з побутовими відходами на певній території населеного пункту від 17.12.2021 б/н, визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що призвели до обмеження конкуренції на ринку послуг з поводження з побутовими відходами (наразі – послуг із збирання та перевезення побутових відходів) в територіальних межах Киїнської територіальної громади;

2) зобов'язано Киїнську сільську раду Чернігівської області у двомісячний строк із дати отримання рішення в цій справі припинити порушення, викладене у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, про що письмово повідомити

Північне міжобласне територіальне відділення Комітету протягом 5 календарних днів із дня його припинення з наданням підтвердних документів.

Не погодившись із рішенням від 12.03.2026 № 60/14-р/к, Киїнська сільська рада Чернігівської області звернулась до Господарського суду міста Києва з позовом до Північного міжобласного територіального відділення Комітету про скасування рішення від 12.03.2026 № 60/14-р/к. Наразі розгляд судової справи № 910/3258/26 триває. З урахуванням положень абзацу другої частини четвертої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» виконання рішення від 12.03.2026 № 60/14-р/к зупинено на час розгляду судовими інстанціями справи № 910/3258/26.

Враховуючи викладене, Комітет не залишає без уваги та реагування сигнали, які надходять від громадян у вигляді звернень, скарг та заяв. Органи Комітету приділяють однакову увагу зверненням громадян незалежно від місця їх проживання.

До Комітету та його міжобласних територіальних відділень надходять повторні звернення громадян. Такі звернення зумовлені переважно невдоволенням окремих громадян через неотримання відповіді на своє первинне звернення внаслідок недоставлення кореспонденції підприємствами поштового зв'язку або її неотримання самими громадянами; направленням звернень до невизначеного кола державних органів однією і тією самою особою; впевненістю громадян, що кількість надісланих звернень до органу влади з одного й того ж питання вплине на швидкість розгляду та його кінцевий результат.

Всі звернення громадян, які надходять до Комітету та його міжобласних територіальних відділень, розглядаються в межах компетенції та в установлені законодавством строки. Фактів порушень посадовими особами Комітету та його міжобласних територіальних відділень положень Закону України «Про звернення громадян» у звітному періоді не виявлено.

Робота зі зверненнями громадян перебуває на постійному контролі керівництва Комітету. Актуальні питання, що порушуються у зверненнях громадян і стосуються соціально значущих проблем, та результати їх розгляду систематично розміщуються на офіційному вебсайті Антимонопольного комітету України.

Особистий прийом громадян керівництвом Комітету, головами міжобласних територіальних відділень, їх заступниками здійснюється відповідно до затверджених графіків, які розміщуються на офіційному вебсайті Комітету та субсайтах його міжобласних територіальних відділень.

З метою забезпечення реагування органів Антимонопольного комітету України на гострі суспільно значущі проблеми громадян, які потребують вирішення, запроваджено проведення державними уповноваженими, керівниками структурних підрозділів Комітету та головами міжобласних територіальних відділень Комітету щотижневих прямих телефонних «гарячих» ліній відповідно до встановлених графіків.

Протягом першого півріччя 2026 року на пряму телефонну лінію Комітету від громадян надійшло 41 звернення, на постійно діючу «гарячу» телефонну лінію надійшло 16 звернень громадян.

На прямі телефонні лінії міжобласних територіальних відділень Комітету надійшло 13 звернень громадян, а на «гарячі» телефонні лінії – 12.

Також із метою спрощення порядку подання громадянами звернень Комітет створив та забезпечив можливість надсилання звернень на спеціальну окрему електронну адресу для звернень громадян та/або шляхом заповнення форми для подання електронних звернень, яка розміщена на офіційному вебсайті Комітету в рубриці «Звернутися до АМКУ».

Звітність про стан роботи зі зверненнями громадян щокварталу направляється Комітетом до Кабінету Міністрів України.

Інформація про стан роботи зі зверненнями громадян оприлюднюється на офіційному вебсайті Комітету та субсайтах міжобласних територіальних відділень Комітету.

Керівник апарату Комітету

Олександр ГЛАДСЬКИЙ